

МОТИВИ

към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за акцизите и данъчните складове

I. Причини, които налагат разработването на проекта на нормативен акт

Предложеният проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за акцизите и данъчните складове (ЗИД ЗАДС) е изготвен във връзка с отстраняване на констатирани несъответствия с правото на Европейския съюз и привеждане на акцизното законодателството в съответствие с него, както и с установена в практиката необходимост от прецизиране на нормативната уредба с цел избягване на неясноти и възможности за разнопосочно данъчно тълкуване.

II. Целите, които се поставят с проекта на нормативен акт

Във връзка с получени от Европейската комисия процедури за нарушение (№ 2022/0023 и № 2022/0024) на европейското законодателство по отношение на въвеждане в националното законодателство на разпоредбите на Директива (ЕС) 2020/262 на Съвета от 19 декември 2019 година за определяне на общия режим на облагане с акциз и Директива (ЕС) 2020/1151 на Съвета от 29 юли 2020 година за изменение на Директива 92/83/ЕИО за хармонизиране на структурата на акцизите върху алкохола и алкохолните напитки, са предложени съответните разпоредби с цел привеждане в съответствие на акцизното законодателството с правото на Европейския съюз при прилагането на новите режими в ЗАДС, които са в сила от 13 февруари 2023 г.

С цел отстраняване на констатирани несъответствия от страна на ЕК по отношение на акцизното законодателство е предложено въвеждането на разпоредби, свързани с режима за извършване на дистанционни продажби на акцизни стоки, освободени за потребление на територията на страната до лице от друга държава членка, което не е лицензиран складодържател, регистриран получател или сертифициран получател и не извършва независима икономическа дейност.

В законопроекта са направени предложения целящи въвеждането на митническите режими свързани с формалностите при износ на акцизни стоки.

С цел отстраняване на неясноти и улесняване на практическото приложение на закона са предложени следните нормативни промени:

Предложения за промени, свързани с привеждане на ЗАДС в съответствие с разпоредбите на Директива (ЕС) 2020/262 на Съвета от 19 декември 2019 година за определяне на общия режим на облагане с акциз (Директива 2020/262) и Директива (ЕС) 2020/1151 на Съвета от 29 юли 2020 година за изменение на Директива 92/83/ЕИО за хармонизиране на структурата на акцизите върху алкохола и алкохолните напитки (Директива 2020/1151)

В глава първа е предложено създаване на раздел Па, който е свързан с прилагането на Митническия кодекс на Съюза към акцизните стоки. Направеното предложение е съобразено с поетият ангажимент от страна на Република България в Процедурата по нарушение от ЕК с № 2022/0023 от 5 юни 2023 г. По този начин се отстранява в българското законодателство липсата на транспониране на разпоредбата на чл. 2 от Директива 2020/262, като предвидените разпоредби осигуряват прилагането на формалностите, когато акцизните стоки се движат между териториите, определени за част от митническата територия на Съюза, но които са

изключени от приложното поле на Директива 2020/262, и териториите, към които тя се прилага.

С направеното предложение за изменение на чл. 4, т. 25 се отстранява несъответствие, констатирано в Процедурата по нарушение от ЕК с № 2022/0023 от 5 юни 2023 г. относно Френските територии посочени в член 349 и член 355, параграф 1 от ДФЕС, които следва да бъдат изрично изброени, като изключени територии в националното законодателство.

С предложената нова точка 73 в член 4 от проекта се създава определение за „Място на внасяне“ във връзка с предложението за допълнение на чл. 73а, ал. 1 с нова точка 6а от настоящия проект, като по този начин се отстранява несъответствието, констатирано в Процедура по нарушение от ЕК с № 2022/0023 от 5 юни 2023 г.

В член 6, алинея 2 се предлага заличаването на код по КН 2204 22 10, тъй като този код не е изрично добавен в разпоредбите на член 8, точка 2 от Директива 2020/1151, поради което ако остане в обхвата на кодовете по КН за „шумящи вина“ България ще бъде в нарушение на европейското законодателство. Предложението е свързано с поет от страна на Република България ангажимент в Процедура по нарушение № 2022/0024 от 17 май 2023 г. за отстраняване на несъответствие в националното законодателство с Директива 2020/1151.

Допълнена е разпоредбата на член 20, алинея 2 от закона, като са добавени и случаите на нередовност, с цел да се отстрани несъответствие, констатирано в Процедура по нарушение от ЕК с № 2022/0023 от 5 юни 2023 г. По този начин ще се включи хипотезата, че настъпва данъчно събитие, съответно задължение за акциз при движение на акцизни стоки под режим отложено плащане на акциз, в случаите на нередовност, извън режим отложено плащане на акциз.

Направено е допълнение на член 21, алинея 1 със създаването на нова точка 3б относно акцизните стоки, предназначени за потребление по силата на споразумение, сключено с трети държави или международни организации, при условие че такова споразумение е било допуснато или разрешено по отношение на освобождаване от данък върху добавената стойност по реда на член 173, алинея 1 от Закона за данък върху добавената стойност (ЗДДС). Предложението е свързано с отстраняване на несъответствие, констатирано в Процедура по нарушение от ЕК и касае въвеждане на разпоредбата на член 11, параграф 1, буква „е“ от Директива 2020/262. Препратката към режимът по член 173, алинея 1 от ЗДДС е обвързваща по отношение на изискването за получено разрешение от ЕК. Навсякъде в закона са направени и съответните правно-технически изменения, свързани с добавянето на новата точка 3б относимите разпоредби.

В член 21 от закона се предлага създаването на нова алинея 7, с която се въвежда праг за освобождаване от акциз на акцизни стоки, предназначени за европейски орган, за който е приложим Протоколът относно привилегиите и имунитетите на Европейския съюз. Освобождаването от плащане на акциз ще се прилага при условие, че общата стойност на акцизните стоки по фактурата е не по-малко от 400 лв., включително данъка. Предложението е свързано с постъпило запитване за прилагането на прага за освобождаване от ДДС въз основа на Протокола за привилегиите и имунитетите на Европейските общности в Република България. Подобен праг е предвиден и по отношение на акциза, при спазване на ограниченията и условията на протокола и споразуменията за неговото прилагане.

Предложено е допълнение в член 25, алинея 1, точка 2 с цел ясно да се регламентира, че безвъзвратната загуба може да бъде пълна или частична. Предложението е свързано с отстраняване на несъответствие, констатирано в Процедура по нарушение от ЕК с № 2022/0023 от 5 юни 2023 г. и касае въвеждане в националното законодателство на разпоредбата на член 6, параграф 5 от Директива 2020/262.

Промяната в член 25в, алинея 1 е свързана с отстраняване на несъответствие, констатирано в Процедура по нарушение от ЕК с № 2022/0023 от 5 юни 2023 г. и касае въвеждане в националното законодателство на разпоредбата на член 45, параграф 1, първа алинея от Директива 2020/262, за да се обхване изрично пълното унищожаване или безвъзвратна загуба в резултат на непредвидими обстоятелства.

В член 31, алинея 1, точка 7 е предложено прецизиране на разпоредбата с оглед разпоредбата на чл. 5, параграф 1 от Директива 2020/1151, която предвижда намалената акцизна ставка да се прилага за бира с действително алкохолно съдържание в обемно изражение, което не надхвърля 3,5 % vol.

Предложения за промени, свързани с прецизиране на разпоредби, включително и във връзка с възникнали затруднения при практическото прилагане на закона

Прецизирани са разпоредби, които създават затруднения при практическото прилагане на закона, във връзка с което, е предложено следното:

Предложено е допълнение в член 4, точка 33 относно понятието „минералогичен процес“ с цел конкретизиране на неговия обхват, както и за разграничаване на икономическите дейности, касаещи минералогичните процеси, от тези, относими към добивната дейност.

Последните тенденции, които се наблюдават на пазара на изделия за пушене показват навлизане на нова гама нагряваеми продукти, различни от нагряваемите тютюневи изделия. Тези продукти заместват тютюневите изделия и съдържат растения, плодове или билкови смеси, вместо тютюн, като са предназначени за пушене предимно от подрастващото поколение. В тази връзка е разширен обхвата на тютюневите изделия за целите на акцизното облагане, като се предлага облагането с акциз на нагряваемите изделия със съдържание, различно от тютюн, на базата на растения, билки или плодове, независимо дали са обработени с никотин. С оглед на това се създава нов член 12г в проекта, с които се въвежда определение за целите на акцизното законодателство на нагряваемо изделие със съдържание, различно от тютюн, определена е съответстващата му данъчна основа за целите на облагането с акциз (член 29, алинея 3 от проекта), както и е предложен размер на акцизна ставка, аналогичен на групата от нагряваемите тютюневи изделия, включително и изискване за поставяне на бандерол върху потребителската опаковка на изделията.

С цел уеднаквяване на данъчната основа на акцизните стоки с търговско наименование „консистентни смазки – греси“ е допълнена разпоредбата на член 28, алинея 1, точка 7 от закона, съответно и член 76л, буква „в“, като се добавят и съответните кодове по Комбинираната номенклатура.

По отношение на регистрацията на обектите за винопроизводство на независими малки винопроизводители е предложено допълнение в член 57, алинеи 12 – 15 от проекта. Предложението е съобразено с необходимостта от определяне на компетентния митнически орган, който да издава удостоверение за регистрация на обектите в случаите, когато се намират на територията на две или повече териториални дирекции.

В разпоредбата на член 57а се създава нова алинея 12, която касае промяна за лицата, които потребяват собствена електрическа енергия, произведена от енергия от възобновяеми източници за свои собствени нужди от централа с обща инсталирана мощност над 1MW до 5 MW. Конкретизирано е, че изискването за инсталирана мощност се прилага за всеки обект поотделно, а целта е да се избегнат неясноти и възможност за разнопосочно тълкуване на нормата.

Предложено е въвеждане на режим за извършване на дистанционни продажби на акцизни стоки, освободени за потребление на територията на страната до физически лица от

друга държава членка, които не извършват независима икономическа дейност. Създава се ред за осъществяване на дистанционни продажби на алкохолни напитки, освободени за потребление на територията на страната, при условие, че лицето предварително да предостави в компетентното митническо учреждение информация за номерата на бандеролите върху акцизните стоки, които ще се изпращат в другата държава членка чрез дистанционна продажба.

Предложението за отмяна на раздел I и раздел II с членове 76а, 76б, 76в и 76д и съответните раздели е свързано с влезлите от 13 февруари 2023 г. нови режими за движение на акцизни стоки освободени за потребление както на територията на страната, така и на територията на друга държава членка. Същото е съобразено и с нормата на параграф 32 от Преходните и заключителни разпоредби на закона, който предвижда, че реда за движението на акцизните стоки по членове 76а, 76б и 76в се прилагат до 12 февруари 2023 година.

Предложена е промяна в разпоредбите на член 76с, алинея 1 и член 76у, алинея 1, с цел да се ограничи възможността за издаване на удостоверение за регистрация на сертифициран изпращач или сертифициран получател на лица, които имат получен валиден лиценз за управление на данъчен склад, спрямо който има издадено решение за прекратяване на действието му и е допуснато спиране на предварителното изпълнение. По този начин ще се създаде равнопоставеност между лицата, за които има издадено решение за прекратяване действието на лиценза им и лицата, които не притежават лиценз за управление на данъчен склад, но не отговарят на изискванията на член 76у, алинея 2 и член 76с, алинея 2 от закона.

С оглед замяната на Регламент 684/2009 с Делегиран Регламент (ЕО) № 2022/1636 са предложени изменения в относимите разпоредби.

Прецизирани са разпоредбите свързани със забраните в закона с оглед въведените в акцизното законодателството фигури на сертифициран и временно сертифициран изпращач/получател, в сила от 13 февруари 2023 година. Въведена е забрана за превоз и изпращане на акцизни стоки от лица, които нямат регистрация по чл. 57а, ал. 1, т. 4а от ЗАДС, относно дистанционните продажби по новия член 76ж¹ от проекта. С предложението за създаване на нов член 91в се цели да се систематизират на едно място разпоредбите, чието нарушаване ще доведе до ангажиране на административнонаказателна отговорност по чл. 112а от ЗАДС, като по този начин се облекчава съставянето на АУАН. Допълнително, с въвеждането на изискване за движение на освободените за потребление акцизни стоки с търговски цели само между сертифицирани изпращачи и получатели, се налага в закона да бъде вменено изрично задължение за спазване на това изискване. Създава се и изрично законово ограничение по отношение физическите лица, които изпращат, пренасят или превозват закупени в страната алкохолни напитки и тютюневи изделия за друга държава членка (до момента това ограничение произтича косвено чрез чл. 112а, ал. 4 от закона).

III. Финансови и други средства, необходими за прилагането на проекта на нормативен акт

За изпълнението на дейностите по прилагането на предложения проект на акт не са необходими допълнителни разходи/трансфери и други плащания, тъй като не се предвиждат допълнителни разходи и не се създава допълнителна административна тежест за икономическите оператори. Предложеният проект на акт не води до въздействие върху държавния бюджет.

IV. Очакваните резултати от прилагането на проекта на нормативен акт

От предложението за въвеждане на облагане с акциз върху нагреваеми изделия със съдържание, различно от тютюн, на базата на растения, билки или плодове, независимо дали са обработени с никотин се очаква положителен финансов ефект, който не може да бъде изчислен с точност, но не се очаква значителен ефект върху приходите от акцизи.

Очаква се с въвеждането на измененията да се прецизират процедурите за икономическите оператори, да се осигури прозрачност на процесите, предвидимост за бизнеса и стабилност за потребителите, което ще окаже положително въздействие върху данъчно задължените лица и администрацията. Това от своя страна ще помогне да се осигури правилното функциониране на вътрешния пазар.

V. Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз

С проекта на акт се прецизират норми на правото на Европейския съюз, поради което е изготвена справка за съответствие с европейското право.

VI. Информация за проведените обществени консултации

На основание чл. 26, ал. 3 и 4 от Закона за нормативните актове, законопроектът и мотивите към него са публикувани за обществена консултация на интернет страницата на Министерството на финансите и на Портала за обществени консултации със срок за предложения и становища 30 дни.

Съгласно чл. 26, ал. 5 от Закона за нормативните актове справката за постъпилите становища и предложения, заедно с мотивите за неприетите предложения ще бъде публикувана на интернет страницата на Министерството на финансите и на Портала за обществени консултации.